

Załącznik 1

Ustawy norymberskie z 15 września 1935 roku Ustawa o obywatelstwie Rzeszy

§ 1

- (1) Obywatelem państwa jest ten, kto należy do Związku Ochronnego Rzeszy Niemieckiej i jest mu za to szczególnie zobowiązany.
- (2) Obywatelstwo uzyskuje się zgodnie z przepisami Ustawy o obywatelstwie Rzeszy.

§ 2

- (1) Obywatelem Rzeszy jest tylko obywatel krwi niemieckiej i pokrewnej, który swym zachowaniem dowodzi, że jest skłonny i nadaje się do wiernego służenia Narodowi Niemieckiemu i Rzeszy Niemieckiej.
- (2) Obywatelstwo Rzeszy nabywa się przez nadanie aktu obywatelstwa Rzeszy.
- (3) Obywatel Rzeszy jest jedynym nosicielem pełni praw politycznych zgodnie z ustawami.

Ustawa o ochronie krwi niemieckiej i honoru niemieckiego

Przeniknięty przekonaniem o tym, że czystość krwiniemieckiej jest warunkiem dalszego trwania Narodu Niemieckiego i natchnięty niezłomną wolą zabezpieczenia Narodu Niemieckiego na przyszłość, Reichstag uchwalił jednogłośnie poniższą ustawę, która zostaje niniejszym ogłoszona:

§ 1

- (1) Zabronione jest zawieranie małżeństw między Żydami a obywatelami krwi niemieckiej lub pokrewnej. Małżeństwa zawarte mimo to są nieważne, nawet jeśli w celu obejścia niniejszej Ustawy zostały zawarte za granicą.
- (2) Powództwo z przyczyn nieważności może wnieść tylko prokurator.

§ 2

Zabronione jest współżycie pozamałżeńskie między Żydami a obywatelami krwi niemieckiej lub pokrewnej.

§ 3

Żydom nie wolno zatrudniać w gospodarstwie domowym obywaterek krwi niemieckiej lub pokrewnej poniżej 45. roku życia.

§ 4

- (1) Żydom zabrania się wywieszania flag Rzeszy i flag narodowych oraz pokazywania barw Rzeszy.
- (2) Wolno im natomiast pokazywać barwy żydowskie. Korzystanie z tego uprawnienia jest pod ochroną państwa.

§ 5

- (1) Kto działa wbrew zakazowi z § 1, ten podlega karze pozbawienia wolności.
- (2) Mężczyzna działający wbrew § 2 podlega karze więzienia lub pozbawienia wolności.
- (3) Kto działa wbrew §§ 3 lub 4, podlega karze pozbawienia wolności do roku i grzywnie bądź jednej z tych kar.

Załącznik 2

(...) 30 marca 1942 r. wydane zostało zarządzenie szefa Sicherheitspolizei (Sipo) o publicznym oznakowaniu mieszkań zajmowanych przez Żydów Tarczą Dawida, która musiała być umieszczona obok tabliczki z imieniem i nazwiskiem. Wprowadzono również specjalne dni i godziny, w których Żydzi mogli robić zakupy. Rozporządzenie z 1 września 1941 r. ograniczyło z kolei prawo Żydów do poruszania się poza miejscem zamieszkania – mogło to nastąpić tylko za zezwoleniem miejscowego urzędu policji. Już wcześniej rozporządzenie z 28 listopada 1938 r., podjęte w ramach akcji niszczenia życia żydowskiego po sławnym pogromie Żydów, zwanym „nocą kryształową”, zakazało im korzystać ze wszystkich urządzeń kulturalnych i sportowych, w tym z parków publicznych, ale też poruszać się poważniejszych ulicach i placach. (...), a na podstawie następnego rozporządzenia (...) mieli utrudniony dostęp do opieki społecznej. Kolejne zarządzenie (...) ograniczało Żydom dostęp do uzdrowisk i kąpielisk; zarządzenie z 14 sierpnia 1939 r. usuwało ich ze szkolnictwa publicznego, podczas gdy zarządzeniem z 26 grudnia 1941 r. zabroniono Żydom korzystać z publicznych budek telefonicznych na ulicach. Zarządzeniem ministra komunikacji Rzeszy z lipca 1942 r. Żydzi korzystający z zezwolenia komunikacyjnego pod żadnym pozorem nie mogli korzystać z poczekalni i restauracji dworcowych, lecz także z innych urządzeń. Mogli jedynie wejść do środka masowej komunikacji, bez wcześniejszego oczekiwania na dworcu. Według wytycznych ministra spraw wewnętrznych Rzeszy z 10 października 1941 r. Żydzi mogli zajmować miejsca siedzące tylko w wypadku, gdy nie było stojących „Aryjczyków”.(...)

L. GÓRNICKI, T. KRUSZEWSKI, Zasadnicze przejawy ingerencji w prawa podmiotowe prywatne jednostek przez III Rzeszę [w:] ACTA UNIVERSITATIS WRATISLAVIENSIS

No3779 Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem 39, nr 1 Wrocław 2017, ss.53-54 [w:] <http://sfzh.wuwr.pl>